

Курас А. І.

Молодий науковий співробітник відділу теоретичних та прикладних проблем політології ІПЕНД ім. І. Ф. Кураса НАНУ

РЕАЛІЗАЦІЯ БЕЗПЕКОВИХ ЗАВДАНЬ У ВИБОРІ Й РЕАЛІЗАЦІЇ ІНТЕГРАЦІЙНИХ СТРАТЕГІЙ УКРАЇНИ

Проаналізована нормативно-правова база забезпечення безпеки України. Зроблено наголос на тому, що законодавчо закріплений зовнішньополітичний курс не співпадає із суспільною думкою. Автор посилається на думку прихильників нейтралітету України, підкреслюючи, що нейтралітет може стати чинником погіршення відносин із Росією. Тероризм, кібертероризм, піратство сьогодні є глобальними загрозами, які можуть впливати на стан національної безпеки України. Хоча, більша загроза полягає в невігідному геополітичному розташуванні держави — находячись між НАТО та ОДКБ, Україна є ареною зіткнень геополітичних інтересів США та Росії. Ключові слова: національна безпека, тероризм, НАТО, Росія, нейтралітет.

Із перших днів відродження Української держави у 1991 р. перед нею постав складний геополітичний вибір. Проголошений на початку 1990-х рр. офіційний курс передбачає інтеграцію держави до Європейського співтовариства, однак на сьогодні Україна дотримується позаблокового статусу. За період незалежності політика позаблоковості набувала різних змістовних наповнень: на початку 1990-х рр. вона використовувалася для дистанціювання від Російської Федерації, а наприкінці 1990-х—у 2000-х рр.—стала механізмом для наближення до ЄС і насамперед—НАТО.

Закон України «Про основи національної безпеки» визначив ймовірні загрози у зовнішньополітичній сфері, якими стали:

1. Посягання на державний суверенітет України та її територіальну цілісність, територіальні претензії з боку інших держав;
2. Спроби втручання у внутрішні справи України з боку інших держав;

3. Воєнно-політична нестабільність, регіональні та локальні війни (конфлікти) в різних регіонах світу, насамперед поблизу кордонів України;

4. Розвідувально-підбивна діяльність іноземних спеціальних служб;

5. Загроза посягань з боку окремих груп та осіб на державний суверенітет, територіальну цілісність, економічний, науково-технічний і оборонний потенціал України, права і свободи громадян;

6. Злочинна діяльність проти миру і безпеки людства, насамперед поширення міжнародного тероризму;

7. Загроза використання з терористичною метою ядерних та інших об'єктів на території України;

8. Можливість незаконного ввезення в країну зброї, боєприпасів, вибухових речовин і засобів масового ураження, радіоактивних і наркотичних засобів;

9. Спроби створення і функціонування незаконних воєнізованих збройних формувань та намагання використати в інтересах певних сил діяльність військових формувань і правоохоронних органів держави;

10. Прояви сепаратизму, намагання автономізації за етнічною ознакою окремих регіонів України [1].

Водночас у Стратегії національної безпеки України [2] визначено пріоритети у виборі й реалізації інтеграційних стратегій. «Подальший розвиток і захист найвагоміших здобутків України потребує чіткої визначеності держави у стратегічних пріоритетах та цілях, які мають відповідати викликам і загрозам ХХІ століття, її взаємодії з сучасними системами міжнародної і регіональної безпеки» [2], — йдеться у документі.

Попри законодавчо визначений курс на європейську і євроатлантичну інтеграцію, у країні продовжуються дискусії щодо зовнішньополітичного курсу нашої держави, суть яких зводиться до: 1) збереження позаблокового та/або набуття нейтрального статусу; 2) поглиблення рівня партнерства з НАТО та ЄС у сфері безпеки і оборони; 3) приєднання до Організації Договору про колективну безпеку СНД (ОДКБ).

Відсутність консенсусу провідних політичних сил посилила невідзначеність у нормативно-правовому забезпеченні зовнішньої політики, закріпленні на законодавчому рівні пріоритетів зовнішньополітичного курсу держави. Зазначені пріоритети були визначені в документі «Основні напрями зовнішньої політики України» [3] (Постанова ухвалена Кабінетом Міністрів України 2 липня 1993 р.) та згодом конкретизовані у Законі України «Про основи національної безпеки

України» [1] (2003 р.) та інших державних актах — зокрема Воєнній доктрині України [4] (2004 р.). Основою зовнішньої політики України ці документи визначали, як уже зазначалося, європейську та євроатлантичну інтеграцію.

Основний лейтмотив окреслених законопроектів зводився до декількох тезисів. По-перше, зовнішня політика Української держави має забезпечувати надійні зовнішні гарантії національної безпеки, суверенітету та територіальної цілісності держави. По-друге, дії влади на світовій арені мають бути зосереджені на створенні комплексної ефективної системи захисту прав українських громадян за кордоном. По-третє, зовнішня політика має максимально сприяти розвитку національної економіки, забезпечувати гідне місце України в міжнародному розподілі праці, сприяти просуванню інтересів національних виробників на світових ринках. І нарешті — дії України на зовнішньополітичній арені мають бути послідовними та прогнозованими.

На сьогодні існують дві точки зору стосовно шляхів забезпечення національної безпеки України у зовнішньополітичній сфері. Перша — збереження позаблокового статусу; друга — вступ до однієї з організацій колективної безпеки. Прихильники ідеї позаблоковості вважають, що такий статус є найбільш ефективним, з точки зору уникнення конфліктів, гарантування суверенітету та територіальної цілісності України. Зокрема, у проекті Закону України «Про позаблоковий статус України» [5] стверджується, що такий крок є доцільним і необхідним «з політичної, економічної та соціальної точок зору та відповідатиме адекватному забезпеченню національної безпеки держави на сучасному етапі» [5].

Упродовж 1990-х рр. українські інтеграційні процеси спрямовувалися здебільшого на налагодження відносин з Європою. У 1991 р. Україна приєдналася до Ради Північно-Атлантичного співробітництва (із 1997 р. — Рада євроатлантичного партнерства). У 1994 р. Україна приєдналася до програми НАТО «Партнерство заради миру» (ПЗМ). Згодом офіційні відносини України та НАТО регулювала Хартія про особливе партнерство, підписана 9 липня 1997 р. та доповнена у 2009 р. Однак інтеграційні заходи української влади спрямовані на підвищення рівня національної безпеки держави здійснювалися в «ручному режимі». Не був налагоджений ефективний громадський контроль над діями владних інституцій. Внаслідок цього дії влади на світовій арені не мали бажаного ефекту, задекларовані зовнішньополітичні цілі не були досягнуті.

Водночас прихильники позаблокового статусу наголошують на ризиках загострення відносин з Росією, використання України США в якості інструменту конфронтації з Росією, підвищення ризиків терактів тощо [6, с. 4—9]. Гарантії безпеки, які надаються нейтральній державі з боку інших держав, стосуються недоторканності території, поваги нейтрального статусу, невикористання території, повітряного та морського простору держави для ведення воєнних дій, перевезення військових вантажів чи створення військових об'єктів і пунктів набору військовослужбовців. Водночас, на нейтральну державу покладаються численні зобов'язання, невиконання яких може позбавити її такого статусу, серед останніх—не надавати свою територію, повітряний чи морський простір іншим державам для використання у військових цілях, для розміщення іноземних військових баз та військових об'єктів, формування рекрутських пунктів, для переміщення військових вантажів і перевезення військових контингентів, не передавати та не продавати озброєння до зон воєнних конфліктів, не надавати військової, фінансової чи іншої допомоги, яка може бути використана у воєнних цілях [6, с. 4—9].

Гарантії, надані іншими державами у випадку позаблокового статусу, також не переконливі. Зокрема співробітники Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України відзначають: «Конфлікт навколо острова Коса Тузла і ряд недружніх дій з боку одного з гарантів безпеки України (наприклад, 26 травня 2006 р. Державна Дума Російської Федерації одностайно проголосувала за протокольне доручення про запит інформації в Уряді РФ про заходи по поверненню Криму до складу Росії, а 4 червня 2008 р.—направила Звернення до Президента і Уряду РФ з пропозицією розірвати Договір про дружбу, співробітництво і партнерство між Україною і Російською Федерацією...) при повному невтручанні інших гарантів ставлять під сумнів надійність виконання країнами-гарантами взятих на себе зобов'язань щодо надання гарантій безпеки і територіальної цілісності України за цим Меморандумом» [6, с. 9].

Обираючи систему колективної безпеки, Україна теоретично могла б розглядати лише дві організації: Організацію Північно-Атлантичного договору (НАТО), що діє на підставі Вашингтонського договору 1949 р. та Організацію Договору про колективну безпеку (ОДКБ), засновану Ташкентським договором у 1992 р.

Виконуючи Закон України «Про основи національної безпеки України» [1], у 2005 р., після завершення Помаранчевої революції,

започаткований інтенсивний діалог України з НАТО з питань набуття членства в цій організації. Консультації і співробітництво охоплювали широке коло питань, що стосувалися операцій з підтримки миру, реформування сектору безпеки і оборони, військового та військово-технічного співробітництва, планування на випадок надзвичайних ситуацій цивільного характеру, науки та довкілля, а також інформування громадськості. Найбільш масштабним аспектом співробітництва були реформування сектору безпеки і оборони. Країни НАТО надавали матеріальну та консультативну підтримку в розбудові професійних, мобільних Збройних Сил України, здатних забезпечувати оборону держави і брати активну участь у міжнародних миротворчих операціях. Ще одним важливим напрямом у співробітництві є зміцнення демократичного цивільного контролю над сектором безпеки.

У 2005 р. започаткована Програма професійного розвитку цивільних спеціалістів, які працюють у секторі безпеки України; створені Робоча група Україна-НАТО з питань цивільного та демократичного контролю над сектором розвідки, Мережа партнерства Україна-НАТО щодо підвищення обізнаності громадянського суспільства (2006 р.) [7, с. 8–10]. Ще одним важливим аспектом відносин є двостороннє співробітництво України з окремими країнами-членами Альянсу з надання всебічної допомоги у здійсненні реформ, зокрема, у сфері безпеки і оборони. Україна є єдиною країною-партнером, що бере активну участь у чотирьох операціях, здійснюваних під проводом НАТО. Розглядається можливість участі підрозділу радіологічного, хімічного та біологічного захисту в Силах реагування НАТО та надання послуг з авіаційних перевезень [7, с. 8].

Упродовж 2000-х рр. відбулися значні зміни в середовищі європейської безпеки, що вплинуло на відносини України та НАТО. Серед них найбільше занепокоєння викликають:

1. Зростаючі масштаби міжнародного тероризму, розповсюдження зброї масового ураження та незаконних видів діяльності (насамперед, піратства);

2. Криза дієвості міжнародного права та міжнародних інститутів і систем безпеки;

3. Прагнення Росії до утвердження в якості одного зі світових центрів (полюсів) сили і зростаюча агресивність її зовнішньої політики;

4. Відсутність консенсусу на євроатлантичному просторі стосовно відносин з Росією та реагування на агресивні прояви її зовнішньої політики [8, с. 49–52].

Указом Президента України від 7 серпня 2009 р. затверджено першу річну національну програму—Річну національну програму на 2009 рік з підготовки України до набуття членства в Організації Північноатлантичного договору [9]. Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 23 вересня 2009 року затверджено план заходів щодо виконання зазначеної Програми [10]. Також 21 серпня 2009 р. підписано Декларацію про доповнення Хартії про особливе партнерство між НАТО та Україною [11], підписаної 9 липня 1997 р., за якою Комісія Україна—НАТО відіграватиме ключову роль у поглибленні постійного політичного діалогу і співробітництва між Україною та НАТО на всіх необхідних рівнях, а також у підтримці реформ в Україні [11].

Отже, у середовищі безпеки спостерігається як поява нових загроз (глобальний тероризм, кібертероризм, піратство), так і відновлення та активізація старих (насамперед—інформаційних війн, погроз і спроб застосування сили) [8, с. 29]. Одним з найбільших ризиків у цьому контексті є протистоянням двох систем колективної безпеки: НАТО, з одного боку, та ОДКБ—з іншого. Зважаючи на цей чинник, у 2006—2008 рр. на розгляд Парламенту були внесені низка законопроектів, що визначали принципово інші зовнішньополітичні пріоритети та були спрямовані не на покращення ситуації у сфері забезпечення національної безпеки держави, а фактично на зміну стратегічного курсу України (йшлося про позаблоковий, нейтральний статус України).

Зокрема у 2006 р. підготовлено законопроект «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики» [12] (Партія регіонів, КПУ, СПУ). Документом передбачалося «зберегти позаблоковий статус», «зупинити дію Закону «Про основи національної безпеки України» [12]. Того ж року на розгляд вищого законодавчого органу подано інші законопроекти, серед яких—про нейтральний, позаблоковий статус України (Антикризова коаліція), наступного—«Про засади внутрішньої і зовнішньої політики України» (КПУ); у 2008 р.—парламентом розглянуто законопроект «Про внесення змін до Закону України «Про основи національної безпеки України» (Партія регіонів), яким передбачалося вилучення положення ст. 8 Закону про «набуття членства в Організації Північноатлантичного договору».

Незважаючи на перепони прихильників зближення нашої держави із Російською Федерацією, відносини України з ЄС та НАТО активно розвиваються. До здобутків на цьому напрямі можна віднести: 1) розвиток повномасштабного діалогу з ЄС у різних сферах, зміцнення політико-дипломатичних контактів; 2) розвиток договірно-правових відносин; 3)

здійснення довгострокових проектів ЄС в Україні (енергетика, розвиток малого та середнього бізнесу, облаштування кордонів, удосконалення судової системи, інвестиційні програми ЄС; програми допомоги) тощо.

Водночас, реалізації євроінтеграційного курсу заважає комплекс зовнішніх і внутрішніх проблем. Серед зовнішніх слід відзначити, зосередженість ЄС на внутрішніх проблемах, пов'язаних з останніми хвилями розширення та кардинальними трансформаціями, передбаченими Лісабонською угодою; змінами у структурі органів ЄС і механізмах прийняття рішень; вплив на відносини Україна-ЄС світової фінансово-економічної кризи; фактор Росії, яка активно намагається зберегти Україну у сфері свого впливу, зокрема, залучити до військово-політичних та економічних об'єднань під її егідою (ОДКБ, Митний союз). Серед внутрішніх проблем необхідно назвати насамперед внутрішньополітичну нестабільність, неефективність реформування та боротьби з корупцією, брак інституціонального, кадрового та ресурсного забезпечення політики на європейському напрямі [13, с. 2–11].

Крім того, у відносинах з ЄС, попри активізацію політико-дипломатичних контактів, позитивні результати в різних галузях співробітництва, українській стороні бракувало чітких стратегічних підходів. Так, на фоні кризового соціально-економічного стану, неефективності внутрішніх перетворень, в Україні тривали непродуктивні дискусії стосовно подання заявки на вступ до ЄС, термінів приєднання країни до європейського співтовариства. У двосторонньому діалозі наголошувалося на необхідності визначення з боку ЄС чітких перспектив вступу.

У Щорічному посланні Президента України відзначено: «2011 рік став певною мірою визначальним для розвитку відносин між Україною і Європейським Союзом. Завершено надскладні переговори щодо Угоди про асоціацію включно з поглибленою та всеохоплюючою зоною вільної торгівлі між Україною та Європейським Союзом. Головним позитивним результатом 15-го саміту Україна-ЄС, що відбувся 19 грудня 2011 р., стало оголошення про успішне завершення переговорів щодо тексту Угоди та перехід до стадії підписання документа. 30 березня 2012 року відбулося парафування Угоди про асоціацію» [14, с. 186].

Перспективні напрями взаємовідносин визначені в Угоді про асоціацію Україна-ЄС, яка у 2013 р. перебуває на завершальному етапі узгодження. «Вступ України до ЄС залежить переважно від самої України, її здатності до внутрішніх реформ, — відзначають експерти. — Доки в Україні не будуть проведені судово-правова, адміністративна, бюджетна

та податкова реформи, доки ми не станемо до реальної боротьби з корупцією, про жоден вступ України до ЄС не може бути й мови — незважаючи на відсутність чи наявність відповідного бюджетного планування ЄС... Лише реальні реформи і впровадження європейських економічних і соціальних стандартів наблизять Україну до Європи та забезпечать її вступ до ЄС» [15, с. 16–17].

В анованому звіті Міністерства закордонних справ України стверджено, що «угода про асоціацію покликана забезпечити якісно новий, поглиблений формат відносин між Україною та ЄС. Вона стане унікальним двостороннім документом, який виходитиме далеко за рамки подібних угод, укладених ЄС свого часу з країнами Центральної та Східної Європи. Угода не лише закладе якісно нову правову основу для подальших взаємин між Україною та ЄС, але й слугуватиме стратегічним орієнтиром для проведення системних соціально-економічних реформ в Україні, широкомасштабної адаптації законодавства України до норм і правил ЄС [16].

На сьогодні існують різні точки зору щодо документу, який у листопаді 2013 р. за сприятливої зовнішньої і внутрішньополітичної кон'юнктури підписуватиме Україна, проте беззаперечним залишається факт — із часу проголошення незалежності у 1991 р. це найважливіший зовнішньополітичний документ для нашої держави, який суттєво вплине на стан забезпечення безпеки. Він складається із з преамбули, семи частин, 43 додатків та 3 протоколів. У руслі досліджуваної теми, найцікавішим є розділ «Політичний діалог і реформи, політична асоціація, співробітництво та конвергенція у сфері закордонних справ та політики безпеки», який містить положення, реалізація яких має сприяти розвитку і зміцненню політичного діалогу у різних сферах, у т. ч. поступовій конвергенції позицій України з ЄС у сфері зовнішньої та безпекової політики. У розділі визначені цілі політичного діалогу, ключовою з яких є запровадження політичної асоціації між Україною та ЄС. Серед інших цілей — поширення міжнародної стабільності та безпеки, зміцнення поваги до демократичних принципів, верховенства права та належного урядування, прав людини та фундаментальних свобод, поширення принципів незалежності, суверенітету, територіальної цілісності та непорушності кордонів, співробітництво у сфері безпеки і оборони [16].

Водночас у цій частині визначені рівні та формати політичного діалогу, зокрема передбачено проведення самітів, зустрічей на міністерському та інших рівнях. Серед ключових напрямків взаємодії — співробітни-

цтво з метою поширення регіональної стабільності; зміцнення миру та міжнародного правосуддя, зокрема шляхом імплементації Римського статуту Міжнародного кримінального суду; забезпечення поступової конвергенції у сфері зовнішньої і безпекової політики, включаючи Спільну політику безпеки та оборони, попередження конфліктів, нерозповсюдження, роззброєння та контроль за озброєнням, боротьбу з тероризмом тощо [16].

Проте ще донедавна наша держава дотримувалася невизначеної політики у зовнішньополітичній сфері. Можна визначити три головні варіанти, що обговорюються українськими політиками та експертами: набуття Україною позаблокового чи навіть нейтрального статусу; вступ до НАТО; вступ до Організації договору про колективну безпеку (ОДКБ).

Нейтральний статус, як уже зазначалося, важко забезпечити на практиці (зокрема через російську військову присутність у Севастополі) і він не дасть гарантії від загроз національній безпеці, зокрема, територіальній цілісності, через геополітичне становище України.

Відносини Україна-НАТО можна охарактеризувати як партнерські, адже співробітництво з Альянсом у 2000-х рр. розвивалося надзвичайно динамічно. У процесі воєнно-політичної співпраці України з НАТО виділимо п'ять етапів:

1. Становлення відносин (1991 — 1996 рр.);
2. Формування особливого партнерства (1997 — 2001 рр.);
3. Поглиблення і активізації співробітництва (2002 — 2004 рр.);
4. Інтенсифікованого діалогу між Україною (2005 — 2009 рр.);
5. Занепаду (із 2010 р.) [17, с. 56].

Отже, на сьогодні можемо виокремити, принаймі, шість факторів, які дозволяють позитивно оцінити співпрацю України з НАТО:

1. Використання досвіду організації для реформування і розбудови сучасних збройних сил;
2. Набуття досвіду спільних військових дій під час проведення миротворчих операцій;
3. Набуття офіцерами штабів всіх рівнів досвіду під час проведення спільних навчань;
4. Сприяння зростанню авторитету служби у Збройних Сил України в зв'язку з можливістю участі в миротворчих заходах;
5. Створення спільних миротворчих контингентів;
6. Проведення безкоштовної підготовки офіцерів у військових навчальних закладах країн-членів НАТО [17, с. 57].

Таким чином, на сьогодні Україна не має надійних зовнішніх гарантій національної безпеки. У найближчі роки Україна повинна набути відповідного міжнародно-визнаного статусу та стати європейською регіональною позаблоковою державою, що дасть нові можливості у глобальній та європейській політиці.

На сучасному етапі розвитку українського державотворення необхідно розробити чітку, прозору стратегію дій на ключових зовнішніх напрямках:

1) Ухвалити нову редакцію «Стратегії інтеграції України до Європейського Союзу» з урахуванням сучасного стану співробітництва з ЄС;

2) Сформувати план дій з реалізації Хартії Україна-США про стратегічне партнерство;

3) Розробити стратегію співробітництва з РФ на новому етапі;

4) Ухвалити концепцію діяльності України в рамках СНД, яка чітко визначатиме рівень участі у структурах Співдружності, характер, форми та напрями співпраці з СНД.

Ініціювати: 5) Підготовку та укладення з міжнародними організаціями і країнами стратегічними та особливими партнерами угод з актуальних невіршених питань дво- та багатосторонніх відносин у політичній, економічній, гуманітарній, військовій сферах; 6) Розробку угод з розвитку положень окремих двосторонніх документів, зокрема: Договору про дружбу, співробітництво і партнерство між Україною та Російською Федерацією, Хартії Україна-США про стратегічне партнерство.

«Сучасна система європейської безпеки не є досконалою, оскільки традиційно зберігає розподіл континенту на дві частини — між НАТО/Європейський Союз, з одного боку, та Росією з афілійованими з нею структурами (ОДКБ, ЄврАзЕС, Митний союз тощо), з іншого, — констатують аналітики. — Між ними існує так звана сіра зона, до якої потрапляє Україна з її проголошеною позаблоковістю та нейтральна Республіка Молдова з її невіршеним Придністровським питанням. Європейський Союз розглядає ці країни в контексті дії програми «Східне партнерство», натомість Росія прагне залучити їх до новостворюваного інтеграційного об'єднання — Євразійського союзу, який вона хоче використати для закріплення свого домінування на пострадянському просторі. Водночас роль ОБСЄ як спільної структури європейської безпеки не є достатньо ефективною, особливо в тому, що стосується участі у врегулюванні регіональних конфліктів» [14, с. 182].

Список використаних джерел:

1. Про основи національної безпеки України: Закон України // Відомості Верховної Ради України. — 2003. — № 39. — Ст. 351.
2. Про Стратегію національної безпеки України: Указ Президента України // [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/105/2007>
3. Про основні напрями зовнішньої політики України: Постанова Верховної Ради України // Відомості Верховної Ради. — 1993. — № 37. — Ст. 379.
4. Про Военну доктрину України: Указ Президента України // [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/648/2004>
5. Про позаблоковий статус України: проект Закону України // [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc34?id=&pf3511=3069>
6. Мельник О. Україна у структурі регіональної і глобальної безпеки / О. Мельник // Національна безпека і оборона. — 2008. — № 9. — С. 4—9.
7. Україна на світовій арені: сучасний стан і перспективи // Національна безпека і оборона. — 2010. — № 2. — С. 7—10.
8. Національна безпека України: стан і перспективи в контексті змін безпекового середовища // Національна безпека і оборона. — 2008. — № 9. — С. 48—63.
9. Про Річну національну програму з підготовки України до набуття членства в Організації Північноатлантичного договору: Указ Президента України // [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/298/2009>
10. Про внесення змін до розпорядження Кабінету Міністрів України від 23 грудня 2009 р. № 1600: Розпорядження Кабінету Міністрів України // [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/639-2013-%D1%80>
11. Декларація про доповнення Хартії про особливе партнерство між Організацією Північно-Атлантичного договору та Україною, підписаної 9 липня 1997 року // [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/950_021
12. Про засади внутрішньої і зовнішньої політики: Закон України // Відомості Верховної Ради України. — 2010. — N 40. — Ст. 527.

13. Відносини ЄС-Україна-Росія // Національна безпека і оборона.—2012.—№ 14—15.—С. 2—11.
14. Про внутрішнє та зовнішнє становище України в 2012 році: Щорічне Послання Президента України до Верховної Ради України.—К.: НІСД, 2012.—256 с.
15. Чалий Є. Зовнішня політика України на новому етапі / Є. Чалий // Національна безпека і оборона.—2010.—№ 2.—С. 16—17.
16. Угода про асоціацію між Україною та ЄС (анотація основних розділів Угоди) // [Електронний ресурс].—Режим доступу: <http://mfa.gov.ua/ua/about-ukraine/european-integration/ua-eu-association>
17. Коряк В. Історичний досвід співробітництва збройних сил України з Організацією Північноатлантичного договору на шляху реалізації державної політики в сфері безпеки і оборони / В. Коряк, С. Речич // Вісник Київського національного університету ім. Тараса Шевченка: Військово-спеціальні науки.—2011.—№ 26.—С. 52—57.

Стаття надійшла до редакції 12.05.2014 р.

Курас А. И. Реализация заданий безопасности в выборе и реализации стратегий Украины — постановка проблемы

Проанализирована нормативно-правовая база обеспечения безопасности Украины. Сделано ударение на том, что законодательно закреплённый внешнеполитический курс не совпадает с общественным мнением. Автор ссылается на мнение сторонников нейтралитета Украины, подчёркивая при этом, что нейтралитет может стать фактором ухудшения отношений с Россией. Терроризм, кибертерроризм, пиратство сегодня являются теми глобальными угрозами, которые могут повлиять на состояние национальной безопасности Украины. Однако, большая угроза заключается в невыгодном геополитическом расположении государства — находясь географически между НАТО и ОДКБ, Украина становится ареной столкновения геополитических интересов США и России.

Ключевые слова: национальная безопасность, терроризм, НАТО, Россия, нейтралитет.

Kuras A.I. Security tasks fulfillment in terms of the choice and realization of Ukraine—problem setting

The author has analyzed the law basis of security provision of Ukraine. It was emphasized that foreign policy direction that was adopted by the policy makers doesn't coincide with the public opinion. The author cites the opinion of the neutrality status supporters, underlying that it could worsen the relations between Ukraine and Russia. Terrorism, cyberterrorism, piracy today are the most pressing global threats, that can influence security of Ukraine. But, the bigger threat consists in geopolitical position of Ukraine—being situated between NATO and OCST, Ukraine can become the place of geopolitical interests clashes of USA and Russia.

Key words: national security, terrorism, NATO, Russia, neutrality.

© Kypac A. I., 2014